

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ: УДОСКОНАЛЕННЯ ДИСТАНЦІЙНОГО
КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ТА НАВЧАЛЬНОЇ
ДОКУМЕНТАЦІЇ**

**Збірник
матеріалів IV-ї Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

13-15 квітня 2022 року, м. Одеса

У Збірнику опубліковано матеріали IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації», яка проходила 13-15 квітня 2022 року на базі Одеської національної академії харчових технологій в умовах воєнного стану з причини російсько-української війни.

Для педагогічних та науково-педагогічних працівників, докторантів, аспірантів, усіх, хто цікавиться питаннями забезпечення якості вищої освіти.

Рекомендовано до друку Оргкомітетом конференції

Редакційна колегія:

Богдан ЄГОРОВ	ректор Одеської національної академії харчових технологій, д.т.н., професор (Голова редакційної колегії)
Федір ТРИШИН	проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи, к.т.н., доцент (заступник Голови редакційної колегії)
Надія ДЕЦ	директорка Навчального центру організації освітнього процесу, к.т.н., доцентка
Любов ЛАНЖЕНКО	начальниця Навчального відділу НЦООП, к.т.н., доцентка
Оксана КРУЧЕК	начальниця Відділу контролю якості та моніторингу діяльності, к.т.н., доцентка
Юрій КОРНІЄНКО	начальник Відділу організації дистанційної роботи та навчання ЦІКТ, к.ф.-м.н., доцент
Валерій МУРАХОВСЬКИЙ	начальник Відділу ліцензування, акредитації та сертифікації НЦООП, к.ф.-м.н., доцент
Людмила РИЖЕНКО	методистка вищої категорії Навчального відділу НЦООП

Оргкомітет IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції «Забезпечення якості вищої освіти: удосконалення дистанційного контролю знань та навчальної документації» може не поділяти думку учасників. Відповідальність за зміст і достовірність поданого матеріалу несуть учасники.

Висновки. Державна політика у сфері освіти і науки відіграє вирішальну роль у забезпеченні розвитку людського капіталу та отриманні економічної вигоди у вигляді сталого зростання й конкурентної економіки, а значить суспільного та індивідуального добробуту, майбутнього процвітання та якості життя. Досягнення цих цілей потребує узгоджених політичних ініціатив, ефективних управлінських рішень та довгострокових інвестицій. Освітня та наукова галузі мають перетворитися на важіль соціальної рівності та згуртованості, економічного розвитку і конкурентоспроможності України, що можливо досягти за рахунок, у тому числі, високої педагогічної майстерності, опануванні інноваційними освітніми технологіями для забезпечення високої якості освітнього процесу.

Література

1. Урядовий портал. Реформа освіти і науки [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/reformi/rozvitok-lyudskogo-kapitalu/reforma-osviti>

УДК 378.37.01.005.33

МІЖНАРОДНЕ ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВИТИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРИ

І.М. Агєєва, Д.В. Седіков,

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Якість вищої освіти – найважливіший орієнтир політики країн Європейського Союзу, що забезпечує імідж закладу вищої освіти, довіру до нього, його відповідність ринку праці, мобільність і сумісність кваліфікацій. Окрім того, якісна підготовка фахівців дозволяє їм бути конкурентоспроможними на міжнародному рівні [1]. Варто зазначити, що Закон України «Про вищу освіту» (2014 р.) вперше в практиці української вищої освіти врегулював національну систему забезпечення якості освіти відповідно до Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. Закон України «Про освіту» (2017 р.) продовжив правове забезпечення інтеграції української вищої освіти до Європейського простору вищої освіти. Імплементация цих законів передбачає запровадження принципово нової моделі якості вищої освіти, побудованої на основі компетентнісного підходу, на засадах незалежності, об'єктивності та прозорості, довіри та субсидіарності, партнерства та колегіальної відповідальності, яку можна вимірювати й порівнювати та яка є конкурентоспроможною на міжнародному ринку освітніх послуг [1].

Інтеграція України в європейський освітній простір, приєднання до Болонського процесу докорінно змінили концепцію розвитку вищої освіти. Модернізація національної системи освіти; формування парадигми відкритої, доступної, гнучкої, індивідуалізованої, безперервної освіти впродовж життя; вдосконалення та підвищення якості вищої освіти; створення умов для інди-

відуального розвитку людини; забезпечення соціальної відповідальності вищої освіти за соціальний **поступ** українського суспільства – основні завдання, що стоять перед Українською державою взагалі та системою вищої освіти зокрема в контексті європейської інтеграції.

Процес об'єднання Європи, його поширення на схід і на прибалтійські країни супроводжується формуванням спільного освітнього і наукового простору та розробкою єдиних критеріїв і стандартів. У м. Празі (2001 р.), представниками 33 країн Європи, було підписано Празьке комюніке, країни підтвердили свою позицію щодо цілей, визначених Болонською декларацією. Запропоновано формулу триступеневої освіти, згідно з якою не менше трьох років відводиться для здобуття ступеня бакалавра, не менше 5 років – для отримання ступеня магістра і не менше 8 років для отримання наукового ступеня доктор філософії [3]. Наступними документами були:

- Комюніке конференції міністрів країн Європи, відповідальних за сферу вищої освіти «Загальноєвропейський простір вищої освіти – досягнення цілей» (м. Берген, 2005 р.);

- Комюніке конференції міністрів європейських країн «На шляху до Європейського простору вищої освіти: відповіді на виклики глобалізації» (м. Лондон, 2007 р.);

- Комюніке конференції європейських міністрів вищої освіти «Болонський процес у період до 2020 року – Європейський простір вищої освіти у новому десятилітті» (м. Льовен, 2009 р.);

- Будапештсько-Віденська декларація про створення Європейського простору вищої освіти (м. Будапешт, м. Відень, 2010 р.);

- Комюніке Бухарестського саміту міністрів європейських країн (м. Бухарест, 2012 р.).

- У 2005 р. у м. Бергені (Норвегія) було прийнято «Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» [4,5]. Предметом Стандартів є забезпечення якості навчання і викладання у вищій освіті. В основі процесів забезпечення якості лежать дві споріднені цілі – підзвітність і підвищення якості, які формують довіру до функціонування закладів вищої освіти.

Нормативно-правове поле системи вищої освіти визначається Конституцією України, завдання розвитку законодавства окреслюються Національною доктриною розвитку освіти, яка визначає систему концептуальних ідей та поглядів на стратегію і основні напрямки розвитку освіти до 2025 р. У Законі України «Про вищу освіту» основною метою вищої освіти встановлено підготовку «... конкурентоспроможного людського капіталу для високотехнологічного та інноваційного розвитку країни, самореалізації особистості, забезпечення потреб суспільства, ринку праці та держави у кваліфікованих фахівцях». Умови функціонування системи вищої освіти регулюються також Бюджетним кодексом, Кодексом законів про працю, Господарчим кодексом. Головною проблемою розвитку вищої освіти залишається відсутність довгострокової стратегії соціально-економічного розвитку України, що ускладнює створення моделі вищої освіти, адекватної цілям майбутнього країни.

народний контекст законодавства у сфері вищої освіти визначається, по-перше, умовами Угоди про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, іншими країнами про співробітництво в галузі освіти, що передбачають «... співробітництво в галузі вищої освіти, зокрема, з метою: реформування та модернізації системи вищої освіти; сприяння зближенню у сфері вищої освіти, яке відбувається в рамках Болонського процесу; підвищення якості та важливості вищої освіти; поглиблення співробітництва між вищими навчальними закладами; розширення можливостей вищих навчальних закладів; активізації мобільності студентів та викладачів; спрощення доступу до отримання вищої освіти» [7].

Основні принципи Болонського процесу закладені Великою хартією університетів. Важливим документом є Паризьке Комюніке 2018 року Європейського простору вищої освіти (ЄПВО), до якого України приєдналася у 2005 р. Фундаментальними цінностями, які становлять основу ЄПВО, разом із академічною свободою і доброчесністю, участю студентів і працівників у врядуванні вищої освіти, громадянською відповідальністю вищої освіти й за вищу освіту зазначається інституціональна автономія. У 2020 р. як одне з важливих завдань ЄПВО було визначено посилення соціальної інклюзії як важливого інструменту консолідації суспільства, а також драйвера для сприяння відкриттю й розвитку талантів. Крім того, одним із основних інструментів забезпечення якості вищої освіти має стати тісна взаємодія освіти з наукою. У напрямку інтеграції України з ЄПВО у 2015 р. було введено новий перелік спеціальностей, що має сприяти академічній мобільності студентів і визнанню дипломів українських ЗВО [8].

З метою приведення Національної рамки кваліфікацій відповідно до Європейської рамки кваліфікацій розроблено проєкт постанови КМУ «Про внесення змін у додаток до постанови Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 №1341». Затверджено 142 стандарти вищої освіти (97 стандартів освітнього ступеня бакалавра, 45 – магістра), що базуються на компетентісному підході і поділяють філософію визначення вимог до фахівця, закладену в основу Болонського процесу та в міжнародному Проєкті Європейської Комісії «Гармонізація освітніх структур в Європі».

Список літератури:

1. Батечко Н. Г. Європейський простір вищої освіти: параметри якості та експертизи: навчальний посібник. Київ. 2020. 152 с.
2. Клімова Г. Якість вищої освіти: європейський вимір. URL: <http://fil.nlu.edu.ua/article/view/64053>.
3. Стандарт ISO 9000-2007. Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти. Київ. Ленвіт, 2006. 36 с.
4. A Framework for Qualifications of the European Higher Education Area, 2005. URL: http://www.aic.lv/bolona/Bologna/Bergen_conf/Reports/EQFreport.pdf.

5. Standards and Guidelines for Quality Assurance in the European Higher Education Area, 2009. URL: http://www.enqa.eu/wp-content/uploads/2013/06/ESG_3edition-2.pdf.

6. Council Conclusions of 12 May 2009 on a strategic framework for European cooperation in education and training. URL: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=LEGISSUM%3Aef0016>.

7. Декларація про створення Європейського простору вищої освіти від 2012 р. URL: <http://nau.edu.ua/ua/menu/navchannya/bolonskij-proczes/budapeshtsko-videnskadeklaracziya.html>.

8. Спільна декларація міністрів освіти Європи «Європейський простір у сфері вищої освіти» від 1999. URL: http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/994_525.

УДК 378.37.01.005.33

СВІТОВІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ

І.О. Седікова, І.І. Савенко,

Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса

Вища освіта в сучасному суспільстві має надзвичайно важливу місію – сформувати відповідальну та самодостатню особистість, яка володіє критичним мисленням, а також має захисний імунітет проти численних соціальних міфів. Особистісний рівень інтелекту на сьогодні вимірюється не стільки кількістю засвоєних знань, як рівнем конструктивності поведінкових стратегій, що проявляються у конфліктних ситуаціях різного характеру [1]. Голова комісії ЮНЕСКО з питань освіти Ж. Делор зазначив: «Наші сучасники потерпають від запаморочення, розриваючись між процесом глобалізації, прояви якого вони спостерігають і пошуками своїх коренів, опори в минулому, належності до тієї чи іншої спільноти. Освіта має зайнятися цією проблемою, оскільки більш ніж будь-коли, вона є учасником процесу зародження нової всесвітньої спільноти і виявилася в самому центрі проблем, пов'язаних з розвитком особистості й різноманітних спільнот» [2].

У своєму звіті 2019 р. ОЕСР наводить три мегатренди, що впливають на майбутнє освіти: глобалізація, цифровізація, старіння населення. Протягом найближчих десяти років більшість населення світу складатиметься з середнього класу (Китай та Індія, в яких сконцентровано 90 % середнього класу світу). Прогнозується, що спочатку це вплине саме на системи вищої освіти, оскільки їм доведеться докладати більше зусиль для залучення кращих здобувачів на набагато більш мобільному та конкурентному ринку [2]. Продовження зростання міжнародної мобільності призведе також до необхідності

	ПІШНОЇ АДАПТАЦІЇ СІЛЬСЬКОЇ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ У ЗВО УКРАЇНИ К.С. Колеснікова, К.В. Мануїлова, О.В. Пурхванідзе	
203	DIGITALIZATION AS INNOVATIVE TECHNOLOGY FOR IMPROVING THE QUALITY ASSURANCE SYSTEM OF HIGHER EDUCATION S.O. Voinova, I.M. Svity	446
204	КОНЦЕПЦІЇ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СУЧАСНИХ УМОВАХ Н.С. Згадова, Т.І. Ткачук	449
205	ОСОБЛИВОСТІ ПРОВЕДЕННЯ ЛАБОРАТОРНИХ РОБІТ В ДИСТАНЦІЙНОМУ РЕЖИМІ О.В. Зиков, І.В. Безбах, О.М. Всеволодов	451
206	ОПТИМІЗАЦІЯ МЕТОДИК ВИКЛАДАННЯ ПРИ ДИСТАНЦІЙНІЙ ФОРМІ НАВЧАННЯ Т.В. Стрікаленко, А.А. Савенко	454
207	ВИКЛАДАННЯ КУРСУ НОВІТНІ ТЕХНОЛОГІЇ ХАРЧОВИХ ПРОДУКТІВ ЗА ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМОЮ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ Л.М. Тележенко, М.С. Нападівська	455
СЕКЦІЯ 4		
208	ОСОБЛИВОСТІ ФОРМУВАННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ Т.М. Афанасьєва, Г.І. Палвашова, Н.В. Доценко	458
209	ЩОДО ВПЛИВУ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ПІДВИЩЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ ВИКЛАДАЧІВ ЗВО НА ЯКІСТЬ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ К.Б. Козак, Г.Й. Євдокимова	460
210	МІЖНАРОДНЕ ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ І.М. Агєєва, Д.В. Седіков	463
211	СВІТОВІ ТРЕНДИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ОСВІТИ І.О. Седікова, І.І. Савенко	466
212	ОРГАНІЗАЦІЯ КОНКУРСНОГО ВІДБОРУ НА ЗАМІЩЕННЯ ВАКАНТНИХ ПОСАД НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ – ЗАПОРУКА ЯКОСТІ КАДРОВОГО СКЛАДУ ЗАКЛАДУ ВИЩОЇ ОСВІТИ Н.О. Дец, Л.О. Ланженко, Л.Д. Риженко	469
213	ЛІЦЕНЗІЙНІ УМОВИ ПРОВАДЖЕННЯ ОСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ, ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ КАДРОВОГО ПОТЕНЦІАЛУ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ І.М. Ліхошерст, Міністерство освіти і науки України, м. Київ В.Г. Мураховський, Ф.А. Трішин, Одеська національна академія харчових технологій, м. Одеса	471
214	ШЛЯХИ АВТОМАТИЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В	475

Збірник матеріалів IV-ї Всеукраїнської науково-методичної конференції

«Забезпечення якості вищої освіти: підвищення ефективності використання інформаційних технологій у здійсненні освітнього процесу», 13-15 квітня 2022 р.